

Rudskoga kyrka, Karlstad stift.

Upptäckter i tornet.

Daniel Eriksson 2015-01-29

Bygg &
Hantverk i Karlskoga

Inledning

I samband med ett besök i Rudskoga kyrka, bad jag om att få gå upp i tornet samt på långhusvinden. Just nu arbetar jag i Västerås stift samt Strängnäs stift, med att undersöka taklagen på kyrkorna, bland annat i syfte av att inventera och identifiera eventuella medeltida rester av sakrala träkonstruktioner. Tanken har många gånger slagit mig att det även i Karlstad stift kan finnas återanvända delar från medeltida kyrkor.

Enligt information på Länsstyrelsen Värmlands webbsida skall den nuvarande kyrkan stått klar för invigning 1777. Den ersatte då en om- och tillbyggd medeltida timmerkyrka.

Därav min nyfikenhet.

Tornets innanmäte

Mitt besök i tornet var mycket kort, jag mer eller mindre rusade igenom de olika våningarna, och hade inte möjlighet att studera de olika delarna särskilt noggrant.

Dock lade jag märke till ett antal trädelar som uppvisade några attribut, typiska för det medeltida sakrala byggandet. Bland annat rörande behuggningsteknik, virkets utformning, dimensioner, och spår av sammanfogningar.

Genast uppstår ett antal frågor.

Är detta delar från allra äldsta träkyrkan i Rudskoga?

Är det delar från någon av de olika om- och tillbyggnader som kanske gjorts under medeltiden?

Vilken typ av byggnad kommer de från, timmerkyrka, stavkyrka, klockstapel?

Om det är så att dessa delar kommer från en medeltida träkyrka, är de inte bara en ovärderlig källa till fördjupad kunskap om Rudskoga kyrkas byggnadshistorik, utan även regionalt och nationellt sett en mycket viktig pusselbit.

Det vore av stort värde, att göra en grundlig undersökning av detta material. Att identifiera alla intressanta delar och klargöra vad de härstammar ifrån.

Visar det sig vara så intressant som det verkar kan man gå vidare med att göra en dendrokronologisk datering av virket.

Om inte annat är det mycket viktigt att känna till delarnas bakgrund och antikvariska värde så att särskild hänsyn kan tas vid framtida vård, underhåll och installationer.

Det kan också visa sig att det inte alls är så intressant, men då har vi åtminstone fått det klargjort.

Bilden visar en av flera bjälkar i tornet. Den är bearbetad med "sprätthuggning", en medeltida arbetsteknik. Undersidan är konkav, vilket kan vara ett tecken på att det är ett tidigare väggtimmer.

Det finns flera ytterligare detaljer som kan kopplas till det medeltida kyrkobyggandet.